

Prøv for
1 krone

Historie fra de gamle sivilisasjoner til vår nære fortid

Få tilgang til alt innhold på aftenpostenhistorie.no
og bli kjent med historie fra fjern og nær fortid.

Historie
HISTORIE

Forny

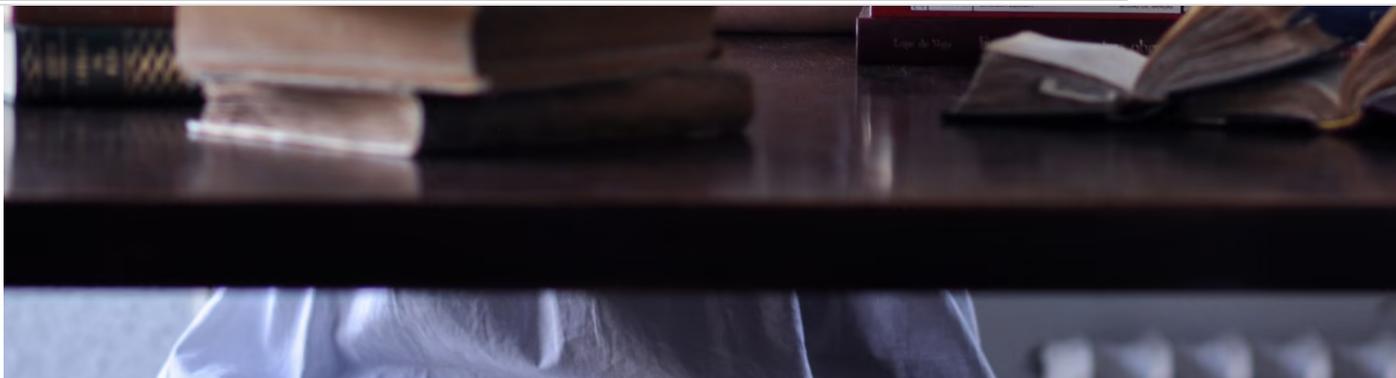
Bokanmeldelse: Bli klok, les en bok om boken?

Til tider fengslende, men også pratsomt og lettrent om bokens historie gjennom tidene.

A-

Søk

Irene Vallejo er en kunnskapsrik og entusiastisk formidler, men tar seg ofte for lite tid og overser ting, skriver vår anmelder. *Foto: Gyldendal*

Preben Jordal

Bokanmelder og oversetter

27. feb. 2022 08:00 | Sist oppdatert 28. februar 2022

- **Irene Vallejo: «Evigheten i et siv»**
- Sakprosa fra Gyldendal
- Oversatt av Lene Stokseth

Lenge gikk jeg tidlig til sengs for å lese. Det hendte jeg ble liggende slik til langt på natt. Særlig i ungdomsårene, da jeg kanskje heller burde ha samlet krefter til morgendagen.

Men det var viktigere og morsommere å lese enn å sove. Dette hadde jeg visst helt siden jeg ble lest for som barn.

ANNONSE

A-

Søk

Det skulle ikke forundre meg om en lignende erkjennelse danner utgangspunktet for den spanske klassiskfilologen Irene Vallejos entusiastiske reise gjennom bokens nesten 3000 år lange historie.

Hun var også et lesende barn som først ble lest for. Nå ville hun gjøre gjengjeld, fortelle om bøkens magi.

Irene Vallejo

Evigheten i et siv

HISTORIEN OM BOKEN

 GYLDENDAL

Foto: Gyldendal

Anekdoter

Med dyktighet veksler Vallejo mellom det personlige og det verdenshistoriske. Dette siste forstått som et reservoar av anekdoter som lar seg gjenfortelle kvikt og interessevekkende.

Boken har da også nådd ut til mange og vunnet priser, og jeg vet ikke hva. Det virker rimelig. Dette er nemlig sakprosa for mennesker på farten. Det er bare å la seg flyte med.

Selv foretrekker jeg å lese ting som krever at jeg konsentrerer meg. Jeg har derfor selvsagt ingenting imot at Vallejos spesialfelt, antikken, får mye plass.

Jeg er heller ikke spesielt skeptisk til at hun liker så godt å blande høyt og lavt. Nåtidens populærkultur kan gjerne hentes inn for å belyse et aspekt ved et gresk epos.

ANNONSE

Problemet er bare at slik det er gjort her, fungerer det sjelden ansporende. Hun tar seg for lite tid, overser ting, og i tilfeller der jeg kjenner til det hun omtaler, synes jeg ofte hun går glipp av det viktigste ved episoden eller opptrinnet.

Akilles' skubb

La meg ta et eksempel: Vallejo gjenforteller scenen fra Iliadens 24. sang der trojanerkongen Priamos i ly av natten og med gudenes hjelp, oppsøker Akilles i hans telt for å be om å få utlevert liket av sønnen, Hektor.

På dette tidspunktet har Akilles i sorg og raseri skjendet Hektors lik i 11 dager ved å slepe det etter sin vogn.

Usett av alle går Priamos hen til Akilles, legger armen om hans kne og kysser hans hender - «de grumme drabsmandshænder der hadde berøvet ham talrige sønner», som det står i en dansk gjendiktning. Gråtende ber han Akilles om å minnes sin egen far og frigi Hektors lik.

Så står det hos Homer at Akilles brått «føler trang til gråt». Han gir Priamos et puff, skubber ham litt vekk, ikke hardt, bestemt.

I det samme stiger det noe dypt menneskelig opp fra dypet av denne snart 3000 år gamle teksten - og gjør scenen uforglemmelig.

Sentimentalisering

Men Vallejo nevner ikke Akilles' skubb! Eller skjendingen av Hektors lik! Det kan jeg ikke fatte og begripe. Det er jo i slike ytterpunkter at denne diktningens storhet viser seg! I stedet nøyer hun seg med å skrive, smått sentimentaliserende:

A-

Søk

Morderen og drapsmaskinen Akilles forbarmer seg over den gamle, og synet av den gamle mannens sårede verdighet får ham til å tenke på sin egen far, som han aldri vil få se igjen. Det er et rørende øyeblikk der seierherren og den beseirede gråter sammen og deler vissheter: retten til å gravlegge sine døde, sorgens allmenngyldighet og den merkelige skjønnheten i disse glimtene av menneskelighet som for et øyeblikk lyser opp midt i krigens katastrofe.

Det er ikke vanskelig å sympatisere med Vallejos ønske om å hylle boken som oppfinnelse, ja, løfte frem det faktum at den finnes. Det er og blir fantastisk.

Men det spørs altså om ikke det kunne ha blitt gjort bedre, med et enda tydeligere blick for det ved fortiden som ennå kan overrumple oss.

Les mer om

[Bokanmeldelse](#)[Litteratur](#)[Kultur](#)[Aftenposten Lørdag](#)

A-

Søk

ANNONSE FRA NORSK ELBILFORENING

Få unike fordeler og spar penger som elbilist

Flere artikler

Kultur | 5. februar

Skattkammer for sportsidioter

A-magasinet | 30. desember 2021

Ordfører Anders Østensen ble Gjerdrum-katastrofens talsmann: «Sorg er altopplukende»

Sport | 9. februar

Historien om Birk Ruud: Rådet faren ga før han døde, har gullhelten alltid med seg

Kultur | 11. februar

Therese Tungen har skrevet en rystende bok om sønnen Edvin (7) som døde

A-

Søk

Historie | 3. februar

Opp som prinsesse, ned som dronning

Sjefredaktør og adm. direktør: Trine Eilertsen
Nyhetsredaktør: Tone Tveøy Strøm-Gundersen
Politisk redaktør: Kjetil B. Alstadheim
Featureredaktør: Lillian Vambheim
Kulturredaktør: Cecilie Asker
Debattredaktør: Erik Tornes
Utviklingsredaktør: Eirik Hammersmark Winsnes

Tips til Aftenposten
Debattinnlegg på epost

Kundeservice
Annonsere i Aftenposten
Personvernpolicy
Informasjonskapsler

Alt innhold er [opphavsrettslig beskyttet](#). © Aftenposten. [ACAP-beskyttet](#).
Aftenposten arbeider etter [Vær Varsom-plakatens](#) regler for god presseskikk.
Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.

Aftenposten sentralbord: [Tlf. 22 86 30 00](tel:22863000) – Adresse: [Akersgata 55, 0180 Oslo](#)

Schibsted

Aftenposten er en del av Schibsted. Schibsted er ansvarlig for dine data på denne siden. [Les mer](#)